

Γενικά

Το μονοπάτι "Λούματα των Αετών" σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε από το Τμήμα Δασών κατά την περίοδο 2003 - 2004, με χρηματοδότηση του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού.

Το μονοπάτι

Σημείο εκκίνησης - Πληροφορίες

Είναι γραμμικό μονοπάτι μήκους 2 km, με χρόνο πορείας 0,5-1 ώρα. Αρχίζει από αγροτικό δρόμο στο χωριό Κάτω Αμιάντος και περνά διαμέσου πυκνού δάσους, καταλήγοντας στον ποταμό των «Λουμάτων». Από εκεί ακολουθεί πορεία κατά μήκος του ποταμού και τελειώνει

σε δρόμο του χωριού, κοντά στο κοινοτικό πάρκο. Για τα δύο άκρα του μονοπατιού υπάρχει σηματοδότηση στον κύριο δρόμο Κάτω Αμιάντου - Καρβουνά, καθώς και σε δευτερεύοντα δρόμο μέσα στο χωριό. Το μονοπάτι βρίσκεται σε κρατική δασική γη που αποτελεί τμήμα του Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδους, το οποίο έχει προταθεί για ένταξη στο δίκτυο *Natura 2000*.

Η κλίση του μονοπατιού είναι σχετικά ομαλή, αλλιά στα σημεία που διασταυρώνει τον ποταμό χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή, κυρίως την άνοιξη, όταν το νερό είναι περισσότερο. Κατά τη χειμερινή περίοδο και νωρίς την άνοιξη, το τμήμα του μονοπατιού κατά μήκος του ποταμού είναι αδιάβατο. Το μονοπάτι έχει ανώτατο υψόμετρο 1.110 m και κατώτατο 1.010 m. Το μεγαλύτερο μέρος του μονοπατιού αποτελεί μέρος παλιάς διαδρομής που χρησιμοποιούσαν οι εργάτες του μεταλλείου Αμιάντου προς τα γύρω χωριά.

Φυσικό πευκοδάσος τραχείας πεύκης

Το περιβάλλον γύρω από το μονοπάτι

Η βλάστηση στην αρχή του μονοπατιού αποτελείται από σχετικά ομοιόμορφο φυσικό δάσος τραχείας πεύκης (*Pinus brutia*), με υπόροφο ξισταρκάς (*Cistus creticus* & *Cistus salvifolius*). Σημαντική είναι και η παρουσία της ενδημικής λιατζίνας (*Quercus alnifolia*), της τρεμιθιάς (*Pistacia terebinthus*), της στερατζιάς (*Styrax officinalis*) και της αντρουκλιάς (*Arbutus andrachne*).

Ρασιήν του Τροόδους

Στη συνέχεια, το μονοπάτι καταλήγει στον ποταμό των «Λουμάτων», ο οποίος έχει σημαντική ροή, ακόμη και το καλοκαίρι. Τα είδη βλάστησης που ξεχωρίζουν κατά μήκος του ποταμού είναι η δάφνη (*Laurus nobilis*), η μερσινιά (*Myrtus communis*), η βερβεριτσιά (*Berberis cretica*), η αροδάφνη (*Nerium oleander*), το αγιόκλημα (*Lonicera etrusca*), ο αντζουλόβατος (*Smilax aspera*) και η σπατζιά (*Salvia fruticosa*). Η μέση ετήσια βροχόπτωση στην περιοχή είναι γύρω στα 900 mm.

Σημεία ενδιαφέροντος

Σημείο θέας

αναδασωτικές εργασίες που εκτελούνται για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος. Στο μέσο περίπου της πορείας του μονοπατιού, ο περιπατητής έχει την ευκαιρία να επισκεφθεί ένα κρησφύγετο του απειληθερωτικού αγώνα 1955-59, το οποίο βρίσκεται πολύ κοντά στο μονοπάτι.

Αριθμημένα σημεία στην πορεία του μονοπατιού

Κατά μήκος της διαδρομής έχουν τοποθετηθεί σημεία με ονόματα φυτών και πετρωμάτων. Πιο κάτω δίνονται περισσότερες πληροφορίες για όσους θέλουν να γνωρίσουν καλύτερα τη χλωρίδα και τη γεωλογία της περιοχής.

Πέτρωμα

- 1. Αντρουκλιά, *Arbutus andrachne*:** Αειθαλής θάμνος που απαντά μόνο στην ανατολική Μεσόγειο και στα Βαλκάνια μέχρι τον Καύκασο. Αρκετά κοινός στην Κύπρο, σε υψόμετρο 600-1.400 m και σε ορισμένες περιοχές μέχρι 100 m.
- 2. Λιατζίνα, *Quercus alnifolia*:** Αειθαλής θάμνος, ενδημικός της Κύπρου, πολύ κοινός στην ευρύτερη οροσειρά του Τροόδους (υψόμετ. 600-700 m). Έχει καθοριστεί ως το εθνικό δέντρο της Κύπρου.
- 3. Ξισταρκά, *Cistus salvifolius*:** Κοινός αειθαλής θάμνος (υψόμετ. 0-1.800 m).
- 4. Σπατζιά, *Salvia fruticosa*:** Αρωματικός θάμνος, ιθαγενής της ανατολικής Μεσογείου, πολύ κοινός στην Κύπρο (υψόμετ. 0-1.300 m).
- 5. Τραχεία πεύκη, *Pinus brutia*:** Το πιο κοινό δασικό δέντρο στην Κύπρο που αυτοφύεται σε χώρες της ανατολικής Μεσογείου. Απαντά σε υψόμετρο 0-1.200 m και σε θερμές περιοχές μέχρι τα 1.600 m.
- 6. Στερατζιά, *Styrax officinalis*:** Φυλλοβόλος θάμνος, ιθαγενής της ανατολικής Μεσογείου. Βρίσκεται διάσπαρτος σε μακκία βλάστηση και αραιά πευκοδάση (υψόμετ. 0-1.300 m).
- 7. Ξισταρκά, *Cistus creticus*:** Κοινός αειθαλής θάμνος (υψόμετ. 0-1.800 m).
- 8. Τρεμιθιά, *Pistacia terebinthus*:** Φυλλοβόλος μεσογειακός θάμνος πολύ κοινός σε πολλή δασικές περιοχές (υψόμετ. 0-1.500 m).
- 9. Βερβεριτσιά, *Berberis cretica*:** Ακανθώδης, φυλλοβόλος θάμνος. Απαντά σε πευκοδάση (υψόμετ. 900-1.950 m).
- 10. Αόρατος, *Juniperus oxycedrus*:** Αειθαλής θάμνος ή μικρό δέντρο (υψόμετ. 700-1.500 m).
- 11. Δάφνη, *Laurus nobilis*:** Αειθαλής θάμνος. Απαντά σε υγρές θέσεις (υψόμετ. 30-1.300 m).
- 12. Πηγματιτικός Γάββρος:** Πολύ χοντρόκοκκο βασικό πυριγενές πέτρωμα αποτελούμενο κυρίως από πηλαγιοκλάστο και σε μικρότερο ποσοστό από κλινοπυρόξενο και ολιβίνη.

- 13. Ρασιήν του Τροόδους, *Genista sphacelata* subsp. *crudelis*:** Ενδημικός θάμνος που απαντά μόνο στην περιοχή του Τροόδους (υψόμετ. 1.200-1.700 m).
- 14. Μερσινιά, *Myrtus communis*:** Αειθαλής αρωματικός θάμνος. Τον συναντούμε σχεδόν σε όλη την Κύπρο κατά μήκος ποταμών (υψόμετ. 0-1.500 m).
- 15. Ψυλλίνα, *Helichrysum italicum*:** Ημίθαμνος, πολύ κοινός στην ευρύτερη οροσειρά του Τροόδους (υψόμετ. 300-1.500 m).
- 16. Αγιόκλημα, *Lonicera etrusca*:** Αναρριχώμενος, φυλλοβόλος θάμνος. Ιθαγενές είδος της Κύπρου (υψόμετ. 500-1.200 m).
- 17. Κλάματα της Παναγίας, *Arabis purpurea*:** Ενδημική πολυετής πόα (υψόμετ. 600-1.400 m).
- 18. Χατζβουργίτης:** Υπερβασικό πυριγενές πέτρωμα πλούσιο σε ολιβίνη και ορθοπυρόξενο.

Κλάματα της Παναγίας

- 19. Ρούδι, *Rhus coriaria*:** Φυλλοβόλος θάμνος, πολύ κοινός στην ευρύτερη οροσειρά του Τροόδους (υψόμετ. 500-1.650 m). Παλαιότερα χρησιμοποιήθηκε πολύ στη βυρσοδεψία, ενώ οι καρποί του χρησιμοποιούνται και σήμερα ως άρτυμα.
- 20. Ευφόρβια της Αφροδίτης, *Euphorbia veneris*:** Πολυετής ενδημική πόα, κοινή στο Τρόοδο (υψόμετ. 600-1.700 m).
- 21. Πικροδάφνη, *Nerium oleander*:** Αειθαλής θάμνος, πολύ κοινός σε ρεματιές και ποτάμια (υψόμετ. 0-900 m).
- 22. Αντζουλόβατος, *Smilax aspera*:** Αναρριχώμενος θάμνος, κοινός σε πολλή δασικές περιοχές της Κύπρου (υψόμετ. 0-1.300 m).
- 23. Βερλίτης:** Υπερβασικό πυριγενές πέτρωμα το οποίο αποτελείται κυρίως από ολιβίνη και κλινοπυρόξενο και σε μικρότερο ποσοστό από πηλαγιοκλάστο.
- 24. Πυροξενίτης:** Χοντρόκοκκο πυριγενές πέτρωμα αποτελούμενο κυρίως από κλινοπυρόξενο.
- 25. Σφένδαμνος, *Acer obtusifolium*:** Μικρό, αειθαλές δέντρο. Ευδοκίμει σε πετρώδεις πηλαγίες, πευκοδάση και ρεματιές (υψόμετ. 0-1.200 m).
- 26. Γάββρος:** Χοντρόκοκκο βασικό πυριγενές πέτρωμα αποτελούμενο κυρίως από πηλαγιοκλάστο και σε μικρότερο ποσοστό από κλινοπυρόξενο και ολιβίνη.

Αντζουλόβατος

Πανίδα της περιοχής

Το μονοπάτι περνά μέσα από μια περιοχή η οποία χαρακτηρίζεται από την πλούσια βιοποικιλότητά της. Τα ξεχωριστά είδη βλάστησης, η μορφολογία του εδάφους και η ύπαρξη νερού αποτελούν ευνοϊκό περιβάλλον για την πανίδα, η οποία συμπληρώνει το όλο οικοσύστημα. Τα πιο χαρακτηριστικά είδη πανίδας που απαντούν στην περιοχή είναι:

Θηλαστικά

- Λαγός (*Lepus europaeus cyprusus*)
- Αίλουρος (*Vulpes vulpes indutus*)
- Σκαντζόχοιρος (*Hemiechinus auritus dorotheae*)

Λαγός

Πουλιά

- Σπιζαετός (*Hieraaetus fasciatus*)
- Διπλοσάχινο (*Accipiter gentilis*)
- Κηλόκκαρος (*Corvus corax*)
- Πέρδικα (*Alectoris chukar*)
- Φάσσα (*Columba palumbus*)
- Τζιήκηλα (*Turdus philomelos*)
- Μαυρόπουληθος (*Turdus merula*)
- Σκαλιφούρτα (*Oenanthe cyprica*)
- Τρυποράσιος (*Sylvia melanothorax*)
- Καρακάξα (*Pica pica*)
- Κοκκινοθαίμης (*Erithacus rubecula*)

Σπιζαετός

Ερπετά

- Φίνα (*Macrovipera lebetina*)
- Σαΐτα (*Malpolon monspessulanus*)
- Μαύρο φίδι (*Dolichophis jugularis*)
- Κυπριακό φίδι (*Heirophis cypriensis*)
- Κουρκουτάς (*Laudakia stellio cypriaca*)
- Χαμοθιός (*Chamaeleo chamaeleon recticrista*)

Κώδικας Συμπεριφοράς Περιπατητών

Σας ευχόμαστε να απολαύσετε το περπάτημά σας και ταυτόχρονα σας παρακαλούμε να προσέξετε τα ακόλουθα:

- Το άναμμα φωτιάς σε οποιαδήποτε εποχή του χρόνου απαγορεύεται αυστηρά από τη νομοθεσία.
- Μην καπνίζετε και μην τρώτε καθώς περπατάτε.
- Αποφεύγετε να κόβετε φυτά ή να χαράσσετε τους κορμούς των δέντρων, προκαλείτε ζημιά στο δάσος.
- Μην ενοχλείτε ζώα που πιθανόν να συναντήσετε, αυτός είναι ο δικός τους χώρος.
- Παραμείνετε στο μονοπάτι.
- Η χρήση ποδηλάτου, μοτοσυκλέτας ή άλλου μηχανοκίνητου δεν επιτρέπεται.

Ξύλο σε αποσύνθεση

Πληροφορίες

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα μονοπάτια της Κύπρου μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Τμήματος Δασών www.moa.gov.cy/forest

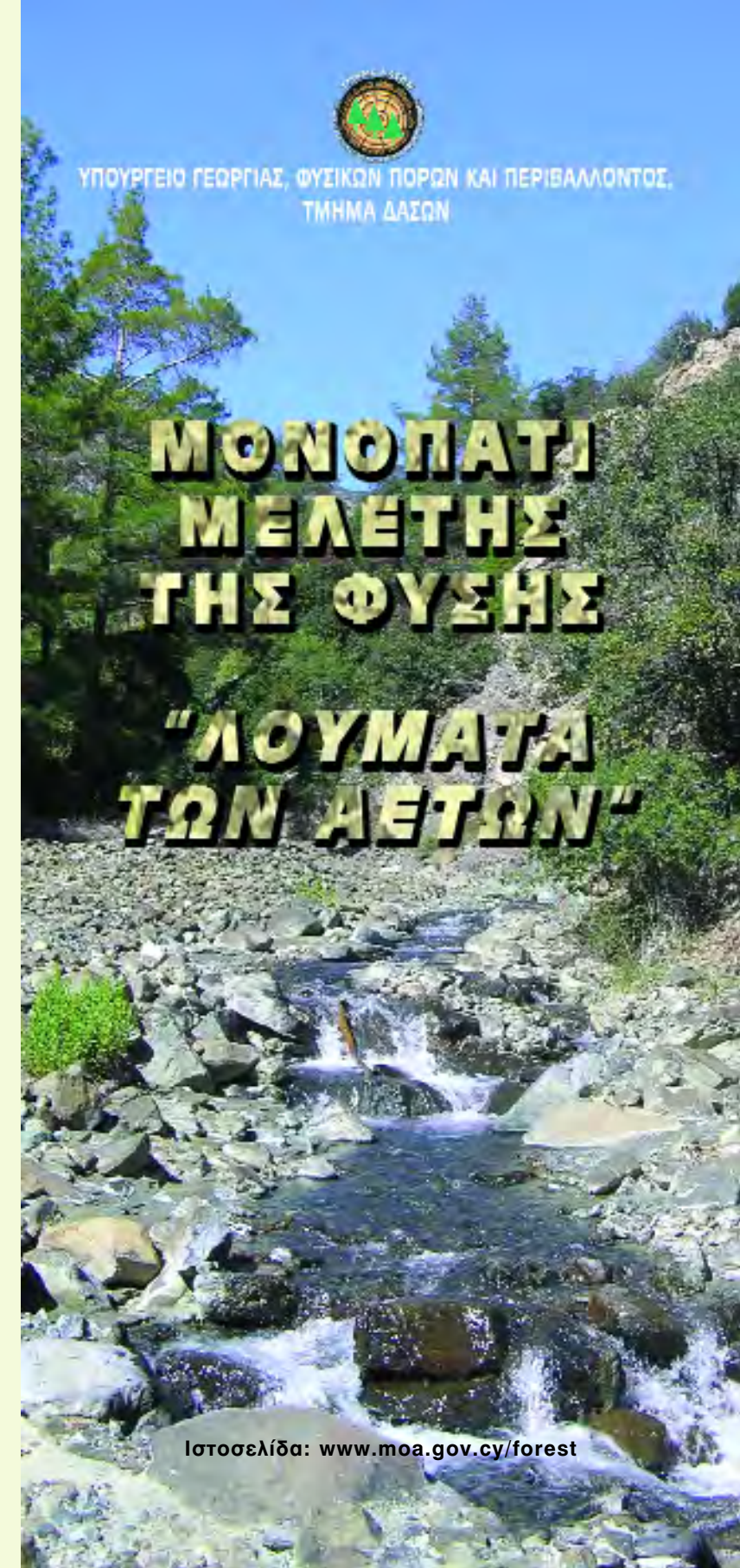
Για οποιοδήποτε άλλες πληροφορίες ή εισηγήσεις μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μας (τηλ. 22805533, 22924219) καθημερινά, από 07:30 - 14:30, εκτός Σαββάτου και Κυριακής.

Γ.Τ.Π. 406/2006 - 3.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: Theopress Ltd

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ "ΛΟΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΕΤΩΝ"

Ιστοσελίδα: www.moa.gov.cy/forest